

Міністерство освіти і науки України  
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка  
Навчально-науковий інститут Педагогіки та психології  
Кафедра педагогіки



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ  
НАВЧАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА  
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка  
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Інформатика)  
(шифр і назва спеціалізації)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Інформатика)

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією НН Інституту педагогіки і психології  
«30» серпня 2021р  
Голова  
Докт. пед. наук.  
Професор Ю.А. Бондаренко

Суми 2021

Розробники програми:

Коваленко Наталія Володимирівна канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки

Кривонос Ольга Борисівна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки  
Протокол № 1 від «20» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

Бойченко М.А. – доктор пед. наук, професор 

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ПРАКТИКИ)

Опис навчальної дисципліни (практики) для студентів **денної форми** навчання галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика), Освітньо-професійної програми Середня освіта (Інформатика)

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта /Педагогіка  014 Середня освіта (Інформатика)  Бакалавр	Обов'язкова
		Рік навчання 2-й
Семестр 4-й		
Самостійна робота 90 год.		
Кількість годин/кредитів 90/3		Форма контролю: залік
ІНДЗ: фото- відео звіт за результатами практики		

### МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

**Мета практики:** формування професійної компетентності майбутніх вчителів, студентів II курсу, поєднання теоретичної підготовки студентів з навчальної дисципліни Педагогіка (розділи: Загальні основи педагогіки, Дидактика, Теорія виховання, Освітній менеджмент) з практичним застосуванням набутих вмінь і навичок проведення виховної роботи в учнівському колективі 5-9 класів закладів загальної середньої освіти на принципах і положеннях Концепції Нова українська школа.

#### **Завдання практики:**

- ознайомитися з особливостями роботи школи, підготовкою вчителів основної школи до реалізації положень Концепції Нова українська школа (новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, наскрізний процес формування цінностей, педагогіка партнерства), сучасними змінами навчальних програм та підручників з предмету спеціалізації;
- закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані в процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка»;
- проаналізувати інноваційні методи навчання, сучасні технології візуалізації змісту навчання, оцінювання навчальних досягнень учнів на основі спостережень уроків з предмету спеціалізації та інших уроків;
- вивчити структуру уроку, проаналізувати її основні елементи: організацію початку уроку, повідомлення теми, мети, плану уроку, мотивацію навчальної роботи учнів, етап засвоєння нових знань і формування умінь, перевірку та оцінку навчальних досягнень учнів, методичне забезпечення домашньої навчальної роботи учнів;
- дослідити план виховної роботи класного керівника, характеристику класу, соціальний паспорт класу; формувати уміння урахувати отримані дані у взаємодії з учнями

- класу, плануванні виховної роботи;
- визначити виховну проблему актуальну для віку дітей класу та особливостей конкретного учнівського колективу; обрати тему виховного заходу та його форму; розробити зміст, обрати методи виховної роботи, спланувати фронтальну бесіду, реалізувати виховну роботу та досягти поставлені виховні завдання.

### **Програмні результати навчання**

- ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузях інформаційних технологій, педагогіки й методики середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук, інформатики і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в базовій школі
- ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
- ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
- ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
- ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
- ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)
- ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності
- ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.
- ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній і й діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі
- ПК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії

- роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною
- ПК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі
- ПК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами
- ПК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
- ПК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу
- ПК 9. Проектувальна компетентність як здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів
- ПК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес
- ПК 11. Організаційна компетентність як здатність: організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій
- ПК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів
- ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.
- ПРЗ 1. Концептуальні наукові та практичні знання в галузях інформаційних технологій, педагогіки й методики середньої освіти, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері навчання.

- ПРЗ 4. Володіння базою правових норм і законів, нормативно правових актів щодо дотримання санітарно-гігієнічних правил, а також правил і рекомендацій зі здоров'язбереження молоді, й, зокрема, при роботі в комп'ютерному класі
- ПРЗ 5. Знання форм, методів і засобів контролю та корекції знань учнів з інформатики
- ПРЗ 6. Знання різних видів позакласної роботи з інформатики
- ПРЗ 7. Знання цифрових сервісів для супроводу освітнього процесу, здатність їх використовувати в освітньому процесі
- ПРЗ 8. Знання вікових та індивідуальних особливостей учнів, знання методів роботи в інклюзивному освітньому середовищі
- ПРУ 1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички правильно добирати та використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі
- ПРУ 2. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички використовувати різні методи, форми і засоби для навчання учнів інформатики, враховувати вікові психологічні особливості учнів у процесі навчання
- ПРУ 3. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу
- ПРУ 4. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички отримувати, оцінювати та застосовувати дані в галузі професійної діяльності, у т.ч. із закордонних джерел
- ПРУ 6. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички орієнтуватися в інформаційному просторі, кіберпросторі, критично оцінювати інформацію, використовувати і розробляти нові електронні освітні ресурси; дотримуватися норм професійної етики та захищати дані у процесі е-комунікації.
- ПРК 1. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у професійному середовищі
- ПРК 2. Готовність консультувати колег з особливостей використання інформаційних технологій, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики
- ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання інформатики, спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово
- ПРА 1. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах, формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов'язків, діяти соціально відповідально та свідомо
- ПРА 3. Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

## ЗМІСТ ПРАКТИКИ

### **I. Ознайомлення з підготовкою вчителів основної школи до реалізації положень Концепції Нова українська школа:**

- новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві;
- орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;
- наскрізний процесом виховання, який формує цінності;
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

### **II. Ознайомлення з навчально-виховною роботою школи, з:**

- основними напрямками роботи закладу освіти, із сучасними технологіями навчання та навчальними програмами шкільних предметів у відповідності до власної спеціалізації;
- особливостями організації навчально-виховного процесу в основній школі;
- устаткуванням, методичним наповненням шкільних кабінетів з навчальних предметів, сучасними технологіями візуалізації змісту навчання, з роботою музеїв ЗЗСО;
- шляхами реалізації класичних напрямів змісту виховання та актуальних питань виховання в школі (булінг, медіаграмотність, емоційний інтелект тощо);
- особливостями співпраці школи, класного керівника з позашкільними установами, дитячими громадськими організаціями, до яких входять і які відвідують учні закріпленого класу.

### **III. Участь у навчально-виховній роботі класу:**

- допомога класному керівнику в проведенні позакласної виховної роботи з учнями закріпленого класу та самостійне проведення однієї з форм виховної роботи;
- відпрацювання умінь проведення фронтальної бесіди, інструктажу, організації роботи учнів у групах, змагальних форм виховної роботи;
- проведення дидактичних ігор у позакласній роботі, виготовлення наочності з предмету спеціалізації, використовуючи сучасні технології візуалізації змісту навчання;
- організація раціонального дозвілля, активного відпочинку учнів на перервах;
- вивчення індивідуальних особливостей учнів під керівництвом психолога.
- 

## ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

**База проведення практики:** навчальна педагогічна практика в базовій середній школі студентів II курсу проводиться в 5-9 класах закладів загальної середньої освіти.

### **Організація практики:**

Навчальна педагогічна практика триває два тижні в у відповідності до завдань практики (Таблиця 2).

Протягом першого тижня студенти ознайомлюються з навчально-виховним процесом школи, виховним планом класного керівника, планують виховні заходи, аналізують навчальні програми, методичне забезпечення дисципліни за спеціалізацією, відвідують уроки вчителів, здійснюють їх педагогічний аналіз, отримують необхідні консультації.

Протягом другого тижня студенти проводять виховні заходи, продовжують спостерігати та здійснювати психолого-педагогічні аналізи уроків з предмету спеціалізації та інших уроків.

Таблиця 2

Зміст, напрями та форми навчально-виховної роботи студентів в період навчальної педагогічної практики в базовій середній школі (оффлайн)

Розділ педагогіки	Основний зміст діяльності	Форми і методи організації діяльності студентів
	Завдання, зміст і організація педагогічної практики	Установча конференція
IV. Основи освітнього	Знайомство з адміністрацією школи, педагогічним колективом, основними напрямками роботи	Бесіда з директором школи або його заступниками. Відвідування уроків і бесіда з учителем закріпленого класу. Експерсія школою
I. Загальні основи	Особливості учнів підліткового віку та їх урахування в навчально-виховній роботі вчителя	Бесіда з психологом. Аналіз методик вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів основної школи
II. Теорія виховання	Завдання та зміст роботи класного керівника. Планування виховної роботи у класі	Бесіда з класним керівником. Вивчення плану виховної роботи. Робота за індивідуальним планом
	Методика проведення окремих форм виховної роботи з учнями	Бесіда з класним керівником Робота за індивідуальним планом
III. Теорія навчання	Актуальні проблеми викладання предмета (за спеціалізацією) Сучасні технології візуалізації змісту навчання	Бесіда з учителем (за предметними спеціалізаціями). Робота за індивідуальним планом. Виготовлення наочності з предмету спеціалізації, використовуючи сучасні технології візуалізації змісту навчання
	Урок – основна форма навчальної роботи	Спостереження уроків з предметів спеціалізації та інших уроків.
	Методи навчання. Педагогічна діагностика навчальних досягнень учнів	Бесіда з учителем з предмету спеціалізації. Спостереження уроків. Робота за індивідуальним планом
	Домашня навчально-пізнавальна діяльність школярів	Бесіда з учителем. Аналіз літератури й досвіду роботи вчителів із проблеми вдосконалення домашньої навчальної роботи учнів
	Підбиття підсумків педагогічної практики	Конференція в школі. Підведення підсумків роботи студентів (виступ керівника практики, заст. директора з навчальної роботи, вчителів, психолога, студентів)

З питань змісту діяльності студентів та організації практики проводиться **настановча** конференція.

Звіт студентів, підсумки, результати, шляхи вдосконалення організації практики обговорюються на **підсумковій** конференції.

За умов **дистанційного навчання** практика може інтегрувати наступні форми роботи (таблиця 3):



Таблиця 3

Зміст, напрями та форми навчально-виховної роботи студентів в період навчальної педагогічної практики в базовій середній школі (онлайн)

Змістовий модуль	Напрями роботи	Форми роботи
Змістовий елемент 1	<input type="checkbox"/> Знайомство з освітнім процесом ЗЗСО/ Професійна ідентифікація майбутнього вчителя	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zoom-Зустрічі з вчителями, завучем, класним керівником, психологом ЗЗСО тощо</li> <li>- Вивчення модулів он-лайн Курсу «Нова Українська школа»</li> </ul>
Змістовий елемент 2	<input type="checkbox"/> Теорія навчання типи, структура уроку, методи навчання, методи контролю, домашня робота, нові технології навчання	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Психолого-педагогічні аналізи уроків з конкурсу «Вчитель року» за предметом спеціалізації (протоколи аналізу уроків (Moodle) +Zoom-обговорення з методистом і групою (перші три дні кожного дня, далі двічі на тиждень)</li> <li>- Спостереження Zoom-уроків з предмету спеціалізації та інших уроків (протоколи - Moodle + Zoom -обговорення)</li> <li>- Аналіз відео майстер-класів з конкурсу «Вчитель року»</li> <li>- виготовлення наочності з предмету спеціалізації, використовуючи сучасні технології візуалізації змісту навчання</li> </ul>
Змістовий елемент 3	<input type="checkbox"/> Теорія виховання закріплення засвоєних знань з теорії виховання, формування умінь проведення фронтальної бесіди, інструктажу, організації роботи учнів у групах, змагальних форм виховної роботи	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Аналіз відео виховних заходів класних керівників, майстер-класів з конкурсу «Вчитель року» (Протоколи (Moodle) + Zoom-обговорення з методистом і групою</li> <li>- Проведення виховного заходу (дискусія, бесіда, квест, проект тощо) творчими групами студентів</li> <li>- Zoom-ігри</li> <li>- Zoom-рухливі хвилинки</li> <li>- Протоколи (аналізу виховного заходу, самоаналізу виховного заходу) в Moodle + обговорення</li> </ul>

## ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий диференційований *залік* з педагогічної практики студентів II курсу ставить методист з педагогіки у атестаційний лист та у залікову книжку (розділ “Педагогічна практика”) на основі критеріїв оцінювання, аналізу звітної документації, власних спостережень, оцінки класного керівника та звіту студентів на підсумковій конференції з навчальної педагогічної практики.

### ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звітна документація за завданнями навчальної педагогічної практики :

- **робочий зошит**, у якому відображено зміст і форми діяльності студента в період практики в закріпленому класі, аналіз відвіданих уроків та виконання завдань з педагогіки.
- **методична розробка**, проведеного студентами позакласного виховного заходу в закріпленому класі, його самоаналіз, фото-, відеозвіт за видами діяльності;
- **атестаційний лист**, у якому відображається думка про роботу студента у формі оцінки класного керівника, методиста з педагогіки

#### Звітна документація за онлайн формату практики:

- протоколи зустрічей з адміністрацією, класними керівниками (Moodle)
- протоколи аналізу відео/спостережень уроків (Moodle)
- протоколи спостережень виховного заходу, самоаналіз виховного заходу (Moodle )
- методична розробка, проведеного студентами виховного заходу в закріпленому класі, фотозвіт (Moodle)

**Політика щодо академічної доброчесності.** Викладач і студент мають дотримуватись ст. 36 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

### МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні рекомендації викладено у посібниках:

**Навчальна педагогічна практика : організаційно-методичні рекомендації** / [уклад. Коваленко Н. В.]. – Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – 41 с.

**Наскрізна педагогічна практика** : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. 336 с.

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ (офлайн)

№	Зміст	Бали
1.	Робота з класним колективом (оцінюється вчителем-класоводом)	30
2.	Виховний захід (розробка, проведення, самоаналіз)	35
3.	Дидактичні завдання	25
4.	Оцінка щоденника (зміст, висновки, оформлення) Особистісні характеристики (ініціативність, самостійність, професійна спрямованість)	10
Всього		100

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ (онлайн)

№	Зміст	Бали
1.	Протоколи зустрічей з адміністрацією ЗЗСО, класними керівниками (Moodle)	10
2.	Вивчення модулів он-лайн Курсу «Нова Українська школа»	5
3.	Протоколи аналізу відео/спостережень он-лайн уроків, протоколи спостережень виховного заходу, дидактичні завдання (Moodle )	25
4.	Методична розробка, проведення студентами виховного заходу в закріпленому класі, самоаналізу виховного заходу фото- відеозвіт (Moodle)	35
5.	Аналіз відео майстер-класів з конкурсу «Вчитель року»	10
6.	Робота з класним колективом, Zoom-ігри, Zoom-рухливі хвилинки	15
Всього		100

## Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
82 – 89	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.
74 – 81	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає

	огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
64 – 73	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
60 – 63	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
35 – 59	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 – 34	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS (залік)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82 - 89	<b>B</b>	добре	
74 - 81	<b>C</b>		
64 - 73	<b>D</b>	задовільно	
60 - 63	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

### Нормативно-правові джерела

- Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru>
- Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти (Наказ МОН України № 371 від 05.05.2008) // Освіта України. – 2001. – № 6. – С. 3–16.
- Загальні методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу у п'ятих класах загальноосвітніх навчальних закладів (лист МОН України від 24.05.13 №\_1/9-368). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
- Закон України «Про повну загальну середню освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.help/law/651-XIV/>.
- Закон України «Про позашкільну освіту». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>.
- Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа» . . . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Лист Міністерства освіти і науки України №\_1/9-368 «Загальні методичні рекомендації

щодо організації навчально-виховного процесу у п'ятих класах загальноосвітніх навчальних закладів» (2013). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-368729-13>

8. Лист Міністерства освіти і науки України від 25.07.2019 № 1/9-376 «Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2019/2020 навчальному році» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iitzo.gov.ua/metodychni-rekomendatsiji/>;
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.google.com/viewer?url=http://mon.gov.ua/files/normative/2014-10-27/3008/nmo-1232.doc&embedded=false> ;
10. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.google.com/viewer?url=http://mon.gov.ua/files/normative/files/news/10/31/1243.doc&embedded=false>
11. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>

#### **Основна література**

1. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва : навч.-метод. посіб. / Упоряд.: Воронікова І.П., Чайковська Н.В. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020..
2. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / Упоряд. Воронікова І.П. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.
3. Кузьминський А. І. Педагогіка / А. І. Кузьминський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання–Прес, 2003. – 418 с.
4. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 336 с.
5. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
6. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP\\_Motivuyuchiy-prostir.pdf?f\\_bclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAXQAWMTnMoGjlep\\_bVQUXX47kRw\\_\\_Z8Qc](http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?f_bclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAXQAWMTnMoGjlep_bVQUXX47kRw__Z8Qc)

#### **Додаткова література**

1. Андрощук І. М. Теоретико-методологічні основи організації змішаного навчання у закладі загальної середньої освіти [Електронний ресурс] / І. М. Андрощук, О. В. Віролайн // Вісник післядипломної освіти. Серія : Педагогічні науки. - 2021. - Вип. 15. - С. 10-24. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpropn\\_2021\\_15\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpropn_2021_15_4)
2. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа" [Електронний ресурс] / В. В. Вітюк // Педагогічний пошук. - 2017. - № 2. - С. 3–6. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp\\_2017\\_2\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3)
3. Волинець Т. Методичні засади реалізації принципу наступності в навчанні фізики в закладах середньої освіти II ступеня [Електронний ресурс] / Т. Волинець // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. - 2021. - Вип. 1. - С. 153-158. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpu\\_2021\\_1\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpu_2021_1_18)

4. Гаврищак Л. Булінг як соціально-психологічне явище сьогодення [Електронний ресурс] / Л. Гаврищак, С. Машак // Проблеми гуманітарних наук. Серія : Психологія. - 2018. - Вип. 43. - С. 52–63. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn\\_ps\\_2018\\_43\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2018_43_6)
5. Гладун М. А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва [Електронний ресурс] / М. А. Гладун, М. А. Сабліна // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. - 2018. - Вип. 4. - С. 33-43. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeetu\\_2018\\_4\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeetu_2018_4_6)
6. Годецька Т. Нова українська школа на шляху вирішення проблеми булінгу [Електронний ресурс] / Т. Годецька // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2018. - № 3. - С. 69-77. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg\\_2018\\_3\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2018_3_12)
7. Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / М. М. Коропатник // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. - 2017. - № 3. - С. 99-106. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp\\_2017\\_3\\_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2017_3_14)
8. Майнаєв Ф. Я. Формування мотивів застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання [Електронний ресурс] / Ф. Я. Майнаєв // Імідж сучасного педагога. - 2018. - № 1. - С. 19-22. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp\\_2018\\_1\\_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2018_1_6)
9. Остапчук Н. Структура сучасного компетентнісного уроку "Я досліджую світ" інформатичної освітньої галузі [Електронний ресурс] / Н. Остапчук, Л. Мельничук // Нова педагогічна думка. - 2021. - № 2. - С. 48-54. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd\\_2021\\_2\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2021_2_11)
10. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. За- леська та ін. – Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. – 84 с.
11. Степанюк А. В. Використання контекстної технології навчання при підготовці вчителів природничих наук [Електронний ресурс] / А. В. Степанюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2018. - Вип. 2. - С. 270-273. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped\\_2018\\_2\\_54](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2018_2_54)
12. Сучасні шкільні технології. У 2–х частинах. Частина 1 / Упорядники І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2004. – 128 с.
13. Шабаяєва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування [Електронний ресурс] / Л. М. Шабаяєва // Гілея: науковий вісник. - 2017. - Вип. 125. - С. 349-352. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya\\_2017\\_125\\_91](http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91)

#### **Інтернет ресурси**

1. Онлайн-курс «Недискримінаційний підхід у навчанні» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://shr.name/CgVAm>
2. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі» . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: [https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA\\_OSCE+HRE101+2019/about](https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about)
3. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://shr.name/cTv6O>
4. Онлайн-курс для вчителів початкової школи : онлайн-курс EdEra-SmartOsvita [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>
5. Академія педагогічних наук України - <http://www.apsu.org.ua>
6. Український центр оцінювання якості освіти. – [www.testportal.gov.ua](http://www.testportal.gov.ua)
7. Освітній портал "Освіта.UA". – <http://osvita.ua>
8. Освітня мережа України. – [www.ednu.kiev.ua](http://www.ednu.kiev.ua)
8. Виховна робота в школі. – [http://www.library.kherson.ua/teach/scool\\_07.htm](http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm)

9. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – <http://osvita.ua/school>
10. Для класного керівника. – <http://www.uroki.net/docklruk.htm>
11. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – <http://ostriv.in.ua/>
12. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал [Електронний ресурс] — Режим доступу : [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/pednauk/](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/)
13. Я – вихователь. – <http://vosпитatel.at.ua>
14. Слово вчителя. – [www.konserg.ucoz.ua](http://www.konserg.ucoz.ua)
15. Портал «Діти України». – [www.children.edu-ua.net](http://www.children.edu-ua.net)
16. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта" . – [www.narodnaosvita.kiev.ua](http://www.narodnaosvita.kiev.ua)
17. Освітній портал " Педагогічна преса". – <http://pedpresa.ua>
18. "Гармонія сімейного життя". Сайт для старшокласників та старшокласниць. – <http://harmonia.okis.ru>
19. Безпека дітей в Інтернеті. – <http://onlandia.org.ua>
20. Освітній онлайн-журнал. – <http://educlub.com.ua>
21. Щоденник. Уа. – <http://shodennik.ua>
22. Українська педагогіка. – <http://ukped.com>
23. Інформаційний портал "Знання". – <http://znannya.info>
24. Методичний портал. – <http://pedsovet.su>
25. Тестування і моніторинг в освіті. - <http://timo.com.ua>